

E. Kala.

8.2.35.

A 2621

ENSV Vabariik
Matajate Töandusinstituut

Eesti keele
sõlvavõrde ja ahtmevahelduse
lest
ühes lühõnade ja lüüde kirjavõiega

184-4

36-85-1817

1
Eesti keele silbiwäldete ja aisme-
vahelduse test ühes lütfõnade ja lüidete
kirjavõisiga.

Käsitlusaeg: 1.x1134.-1.1135.

Paigamisaeg: 55 min.

A Lütfõnad ja Lüid.

1. Kuidas kirjutatakse eesti keeles lütfõnad?

Nagu seisaks kumbgi sõna eraldi.

2. Mis võib seetõttu juhtuda? Et kuni kolm
konsonanti satuvad kõrre ja üks konsonant ühendati liige
tähts tähtsaks kaheli.

3. Toon kaks lütfõna, kuy kolm või neli sama
vokaali satuvad naabrusse jää-äärne, maa-alune.

4. Toon kolm lütfõna, kuy kaks või kolm sa-
ma konsonanti satuvad kõrre. pakk-kasid, metall-
lusikas, metalllamp.

5. Toon kolm lütfõna, kuy konsonantühendi
üks liige kirjutatakse kaheli. pappkarp, vasikkann,
nahkhatt.

6. Kuidas kirjutatakse sõnad lüte - ki - gi pu-
hut nagu seisaks sõna lütest eraldi.

Toon kummagi lüte jaoks 3 näidet. sukki, appi,
kappi; laudgi, vaangi, saangi.

7. Mõ võib seetõttu juhtuda ^{kuni kaln. kansanant.} ^{satuvad kakke.}

8. Toon häälikud, mis puhul tarvitatakse -ki
lüdet .k, p, t, s, h, f.

9. Poetlen häälikud, mis puhul on tarvitusel
-gi lüde. l, m, n, r, v ja kõigi vokaalide puhul.

10. Kuida kirjutatakse sõnad koos lüdetega
ga -kond, -lane, -ne ja -lik. ^{etage seisaks ta}

^{liitest lähes, kui sõna lõpeb sama kansonandiga, mil-}
^{lega algab lüde.}

11. Toon iga lüte kohta ühe näite, kus sõna
lõpeb sama kansonandiga, millega algab
lüde. salikkond, itaallane, humanne, ~~mitu~~ . . .

12. Toon iga lüte kohta ühe näite, kus sõna
ei lõpe selle kansonandiga, millega algab
lüde. tallinnlane, vaenlik, linkand. ✓ . . .

13. Kirjutar järgnevad sõnad koos lüdetega:
asunik+kond = asunikkanal linn+kond = linkand
rakk+kond = rakkkanal tamm+kond = tamkanal
sakk+kond = sakkkanal Itaalia+lane = ~~Itaalia~~ itaallane

kärj+lane = kärslane	kriitall+ne =
linn+lane = linnane	homme+ne =
Krimm+lane = Krim lane	rüütel+lik =
siin+ne = siinne	lõpp+lik =
modern+ne =	pikk+lik =
papp+ne =	profess+lik =

B Sõna jehäälikud.

14. Sõna jehäälikud arvad. 2,5
15. Märgin järgnevas katkendis jehäälikud pütkrüpsuga. 3,5

Rumise tundus.
Karl Rumor.

Läkyine jälle. Isa Maffey sammus suuka-
dega kõige ees, raike pamp rihmaga üle
õla ja regi järel. Meie kahekehi käyime
tema kannul, koormatud samasugusel mōo-
del.

D Sõna jilbiväited.

16. Kunas sõna on 1. jilbiväitel. 4,5

Toon kolm näidet
 17. Kunas sõna on 2. silbivälitel 5,5

Toon kolm näidet
 18. Kunas sõna on 3. silbivälitel 6,5

Toon kolm näidet
 19. Määras sõnade silbivälteid järgnevas
 katkendis rooma numbritega sõna lõpul. 7,5

Talupoeg.

Jakob Mändmets.

See oli nagu imealik uni.

Juhana sõster käis oma talu ringi,
 raykete sammudega, hall habe rin-
 nat, keha küüras. Ta oli vana
 mees, ligi 80 aastat, päyter jalad tina-
 rayked ja tegid valu.

6 Aytmevaheldus.

I Välttevaheldus.

20. Mida mõeldakse aytmevahelduse all. 8,5

21. Kuidas jagunevad eesti keeles sõnad aht- 9.5
 mevahelduse järgi
 Toon paar näidet igast liigist.

22. Mis astmed on ahtmevahelduslikel sõnadel. tugev aste ja nõrk aste.

Näide kummaytki ahtmest. vedama, veab.

23. Kuidas jaguneb ahtmevaheldus. 10.5

24. Mis on ahtmevahelduse aluseks välvavahelduslike sõnade juures. sõna muutub vältelt.

Paar näidet. saama, saab; sallima, sallib.

25. Kuidas toimub vokaalide ahtmevaheldus
 lihtikeste konsonantide eel. t.a. 3. vält, m.a. 2. vält.

Kolm näidet. kaat, kaamel, haam, haamiel, lõima 10.5
 look.

26. Kuidas toimub klüüside ahtmevaheldus
 lihtikeste vokaalide vahel t.a. 3. vält, m.a. 2. vält.

Kolm näidet. hakkama, hakataks, liikkama, liikataks, 11.5
 rippuma, rippuks.

27. Kuidas toimub klüüside ahtmevaheldus
 pika vokaali või diftongi järgi t.a. 3. vält, m.a. 2. vält.

Kolm näidet. kaup, kaubael; saapad, saapas; toit, toiduks.

28. Kuudas toimub konsonantide l, m, n, r ja s
 ahtmevaheldus lühikeste vokaalide vahel. t.a.

3. välde, n.a. 2. välde.

Kolm näidyt kallama, kallatakse; sammuma, sammub; passima,
 passib.

29. Kuudas toimub konsonantühendite aht-
 mevaheldus. t.a. 3. välde, n.a. 2. välde.

Paar näidyt sirkima, sirgib; langema, langeb.

30. Seega vältevahelduslike sõnade tugev
 ahte. 3. . jübivälte, nõrk ahte. 2. . jübivälte.

Paar näidyt sulpsama, sulpsatab; sammuma, sammub.

II Laadivaheldus.

31. Mõn on ahtmevahelduse põhjuseks laadi-
 vahelduslike sõnade juures sõna sisehääliliste
 muutus.

32. Kui tugevas ahtmes on b, siis nõrgas aht-
 mes b kaob.

Näide kummaistki võimalusest tuba, toad. 12

33. Kui tugevas ahtmes on lb või rb, siis nõr-
 gas ahtmes vastavalt lv või rv.

Näide mõlemast lügist habla, halvad; kurb, kurvad.

34. Kui tugevay aytmei on d, süü nõrgay aytmei
d kaab, või tedar, arendab. j.

Naide igast lüüyt kaduma, kaob; pada, pajad.

35. Kui tugevay aytmei lühikeste vokaalide
vahel on ld, nd või rd, süü nõrgay aytmei
vastab, niiselt ll, nn, või rr.

Naide iga häälikühendi kohta kaldama, kallab;
andma, annab; murdma, murrab.

36. Kui tugevay aytmei on g, süü nõrgay ayt-
mei g kaab.

Paar näidet. jägi, jäed; mägi, mäed.

37. Kui tugevay aytmei on lg või rg, süü
nõrgay aytmei. g kaab. 125

Naide igauhest. võlg, võlaad.

38. Kui tugevay aytmei on hk, sk või ht, B, S
süü nõrgay aytmei

39. Toon kolm vätevahelduslikku, kolm
laadivahelduslikku ja kolm aytmevahel-
duseta sõna. surmama, surmatakse; kumama, kumatatakse;
sammuma, sammub; jägi, jäed; kuldama, kullatakse; viskama,
visatakse; vana, kana, hani.

40. Järgnevad tugevaastmelised sõnad aje-
tan nõrka astmesse.

Tugi- ^{taed}, tõdeid- ^{tõe} . . , ladudel- ^{laad},
kodade- ^{kajad} . . , viga- ^{vead} . . , varbad- ^{varbastel},
hakkama- ^{hakataks}, halbu- ^{halvad}, õmble-
ma- ^{õmmeldaks}, hoopide- ^{hoobid}, sadama- ^{sajab}

41. Alamasteivad nõrgaastmelised sõnad
ajetan tugevasse astmesse.

Sõja- ^{sõda}, korraga- ^{...}, kallatakse-
kalutama, toad- ^{tuba}, tarvete- ^{tarbed}, selja-
selga . . , mullata- ^{muldutama}, foolile- ^{...}, tü-
vad- ^{tiibu} . . , säled- ^{sälgi} . . , vemma- ^{vemblaol}

42. Kirjutam järgnevat sõnade juur-
de puuduva astme .

Vta: 13.5

Seened- ^{seentel}, murre- ^{muredel}, lahkma-
lasel . . , härg- ^{härjad}, vaipadega- ^{vaiBAD},
kindad- ^{kinnas}, hüpe- ^{hüpped}, viitaga- ^{viitsaga},
nälja- ^{nälg}, hoobid- ^{hoops} . . , vihatakse-
vihkama, narrima- ^{narrile}, kohka- ^{kahad} . .

V: 28.5

Gla